

Силабус курсу

Обліково-аналітичне та правове забезпечення економічної безпеки підприємства

Ступінь вищої освіти – магістр
Спеціальність D1 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма –
«Облік і оподаткування підприємництва»

Дні занять: : згідно з розкладом
Консультації: згідно з графіком

Рік навчання: 1, Семестр: 2

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.е.н., доц. Мельничук Інна Василівна

Контактна інформація

i.melnychuk@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Обліково-аналітичне та правове забезпечення економічної безпеки підприємства» спрямована на отримання теоретичних знань в частині інформаційних технологій обліку, формування умінь та навичок використання обліково-аналітичної інформації, інтерпретації показників фінансової звітності для оцінки фінансового стану та результатів діяльності підприємства, задля запобігання банкрутства та в процесі розслідування економічних злочинів з метою забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Обліково-аналітичне та правове забезпечення економічної безпеки підприємства» є отримання теоретичних знань в частині інформаційних технологій обліку, умінь та навичок використання обліково-аналітичної інформації, інтерпретації показників фінансової звітності для оцінки фінансового стану та результатів діяльності підприємства, задля запобігання банкрутства та в процесі розслідування економічних злочинів з метою забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями дисципліни є набуття теоретичних знань щодо сутності, принципів і основ формування та зберігання облікової інформації в системі забезпечення економічної безпеки суб'єктами господарювання, засвоєння основних облікових і технологічних процедур роботи у напрямку виявлення й нейтралізації економічних небезпек і загроз, розробку способів уникнення можливих негативних впливів чинників внутрішнього й зовнішнього середовища на базі чинної облікової методики.

Пререквізити та постреквізити дисципліни

Ознайомлення з навчальним курсом має можливість повного освоєння теоретичних засад і набуття практичних навиків щодо збору й формування обліково-аналітичної інформації з метою інтерпретації облікових показників та їх використання в процесі розслідування злочинів в сфері економіки з метою забезпечення економічної безпеки підприємства.

Попередні знання та навички, якими мають володіти слухачі

Слухачі курсів мають обов'язково попередньо вивчити дисципліни:

- Методологія наукових досліджень;
- Організація бухгалтерського обліку бізнесу;
- Бухгалтерський облік в управлінні підприємством.

Результати навчання

У результаті опанування навчальної дисципліни «Обліково-аналітичне та правове забезпечення економічної безпеки підприємства» студенти повинні оволодіти повним обсягом знань, навичок та вмінь, а саме:

знати:

- визначати шляхи поліпшення якості облікової інформації та технології ведення бухгалтерського обліку в системі управління фінансово-економічною безпекою підприємства;
- формувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу та внутрішнього контролю з метою своєчасного виявлення економічних ризиків та загроз діяльності підприємств в умовах сталого розвитку.

вміти:

- визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства.
- збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації щодо економічних ризиків та загроз безпекою в цілях прийняття своєчасних управлінських рішень.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 2	1. Теоретико-правові засади бухгалтерського обліку як функції управління економічною безпекою підприємства.	Знати теоретичні засади організації та методичні підходи до оцінки рівня фінансово-економічної безпеки, облікових технологій щодо забезпечення управління необхідною інформацією.	Поточне опитування, тестування, задачі
6 / 2	2. Організація обліково-аналітичного та правового забезпечення управління фінансово-економічною безпекою підприємства.	Володіти прийомами узагальнення господарських фактів в системі обліково-аналітичної інформації, основними етапами та формами облікової роботи, методів дослідження облікових документів під час оцінки рівня фінансово-економічної безпеки.	Поточне опитування, тестування, задачі
6 / 4	3. Методика обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства.	Оперувати основними удосконалення бухгалтерському обліку витрат, пов'язаних з діяльністю із забезпечення безпеки підприємства та вміти використовувати облікові дані як доказову базу злочинів у сфері економіки.	Поточне опитування, задачі
6 / 2	4. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства в умовах невизначеності та ризику його діяльності.	Використовувати сучасні методологічні підходи оцінки облікової інформації в процесі виявлення економічних злочинів та інших загроз, використовувати на практиці знання обліково-аналітичних технологій в процесі виявлення та оцінки ризиків підприємницької діяльності	Поточне опитування, тестування
4 / 2	5. Формування обліково-аналітичної інформації в процесі виявлення економічних злочинів у сфері фінансово-економічної діяльності підприємства.	Вміти обґрунтувати теоретичні засади організації та методики призначення і проведення судово-економічної експертизи та оцінки її результатів. Освоїти метод документального відображення господарських фактів та спеціальних знань аудиту та податкового контролю, встановлення їх юридичної сили та доказовості з метою запобігання загроз економічній безпеці на підприємстві.	Поточне опитування, тестування
6 / 2	6. Діагностика як інструмент обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства.	Використовувати сучасний інструментарій діагностики кризових станів економічної безпеки підприємства в момент здійснення господарської діяльності та на майбутню перспективу, вміти використовувати методичні підходи обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства.	Поточне опитування, задачі

Літературні джерела

1. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навч. посіб. / З.-М. В.Задорожний, І. В. Мельничук, І.Я. Омецінська, В.Я. Фаріон. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 220 с.
2. Василішин С. І Обліково-аналітичне забезпечення управління активами в системі економічної безпеки підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 26. Ч. 1. С. 31-39.
3. Гнилицька Л.В. Дієвість аналітичних моделей оцінювання кредитоспроможності суб'єктів господарювання в умовах фінансово-економічної кризи / II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аналізу, аудиту, звітності і оподаткування в умовах євроінтеграції». Ужгород: В-во УжНУ «Говерла», 2020. С. 219-221.
4. Дерій В. А., Мельничук І. В. Бухгалтерський облік, аналіз і аудит у системі управління витратами на економічну безпеку. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2019. № 1. С. 197-208.
5. Економічна безпека підприємства : підручник / А. М. Дідик, О. Є. Кузьмін, В. Л. Ортинський, Г. В. Козаченко, Ю. С. Погорелов, О. В. Ілляшенко та ін.; за заг. ред. А.М. Дідика. Львів: НУ «Львівська політехніка», ТзОВ «Видавнича група «Бухгалтери України», 2019. 624 с.
6. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва : навчальний посібник / Г. В.Соломіна. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с.
7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 URL: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id.
8. Мельничук І. В. Бухгалтерський облік в управлінні економічною безпекою підприємства /Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні / Збірник V матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 31 травня 2018 р.). Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 342 с. (С. 143-145).
9. Мельничук І. В. Вартісно-орієнтований підхід в управлінні економічною безпекою підприємства. Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали VI Міжнар. наук.-практ.конф., 22 травня 2020 р. Том 1. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 232 с. (С. 199-202).
10. Мельничук І. В. Обліково-аналітичний інструментарій управління економічною безпекою суб'єктів господарювання / Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення : кол. моногр. / Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, В. В. Зайченко та ін.; за заг. ред. О. І. Вівчар. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 395 с.
11. Мельничук І. В. Стратегічні орієнтири обліково-аналітичної системи для забезпечення сталого розвитку підприємства. *Сучасні детермінанти фіскальної політики: локальний та міжнародний вимір* : матеріали III міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 10 вересня, 2019). Тернопіль : ТНЕУ, 2019. С. 242-245)
12. Мельничук І. В., Мужевич Н. В. Діагностика економічної безпеки підприємства / Трансформація бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах соціально-економічних викликів: матеріали Міжнародного круглого столу, 28 травня 2021 р. Том 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 277 с. (С. 96-99).
13. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій : Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 22 від 23.02.98 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98>.
14. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій : Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 81 від 27.06.97 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97>.
15. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : Наказ Міністерства економіки України №14 від 19.01.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text>.
16. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності – Наказ Міністерства фінансів України № 433 від 28.03.2013 р. URL: http://buhgalter911.com/Res/Zakoni/MetodRek/metod_fin_otch_433.aspx.
17. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
18. Панасюк В. М., Москалюк Н. Б., Мельничук І. В. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання : навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 224 с.
19. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
20. Сабецька Т. І., Сабецька В. Б. Теоретичні засади стратегічного планування економічної безпеки підприємства.

Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. 2019. № 2 (75). С. 49-55.

21. Стельмах Н. Інформаційне забезпечення судово-бухгалтерської експертизи. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 4 (28). С. 203-209.
22. Теорія та практика судовоекспертної діяльності : матеріали VIII Міжвідомчої конференції (27 листопада 2019 року). Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2019. 481 с. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/15297/3/zbirnyk_28112019.pdf
23. Ткачук Г. О. Технології системи забезпечення економічної безпеки підприємства: науковий підхід до застосування. Науковий погляд: економіка та управління. 2020. № 1 (67). С. 112-116.
24. Управління фінансово-економічною безпекою : підручник / Г. В. Козаченко, С. В. Онищенко, Т. М. Завора; за заг. ред. В. О. Онищенко та Г. В. Козаченко. Полтава : ПолтНТУ, 2018. 521 с.
25. Яремчук В. О. Організація залучення спеціаліста до проведення слідчих (розшукових) дій URL : <file:///C:/Users/1/Downloads/111405-250885-1-PB.pdf>.
26. Bankruptcies, liquidations and quasi-reorganizations EY. Financial reporting developments : a comprehensive guide. Revised April 2021. 160 p.
27. Matiukha1 M., Rovnyagin A. Managerial accounting as an element of information resources management of an enterprise. *EUREKA: Social and Humanities*. 2020. № 1. P. 3-9. URL: https://www.researchgate.net/publication/339005041_managerial_accounting_as_an_element_of_information_resources_management_of_an_enterprise.
28. Tuovila A. Managerial Accounting / The evolution of accounting and accounting terminology. 2021. URL: <https://www.investopedia.com/terms/m/managerialaccounting.asp>.
29. Khalymon Serhii et al. Forensic economic examination as a means of investigation and counteraction of economic crimes in East Europe (example of Ukraine). *J. Legal Ethical & Regul.* 2019. № 22(1). URL: <https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/jnlolletl22&div=57&id=&page=>
30. Baljinder K., Sood K., Grima S. A systematic review on forensic accounting and its contribution towards fraud detection and prevention. *Journal of Financial Regulation and Compliance* 2022. № 31(1). P. 60-95. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JFRC-02-2022-0015/full/>.
31. Akinbowale O. E., Klingelhöfer H. E., Zerihun M. F. An innovative approach in combating economic crime using forensic accounting techniques. *Journal of Financial Crime*. 2020. № 27(4). P. 1253-1271. URL: https://www.researchgate.net/publication/342757328_An_innovative_approach_in_combating_economic_crime_using_forensic_accounting_techniques.
32. Alshurafat H., Al Shbail M. O., Mansour E. Strengths and weaknesses of forensic accounting: an implication on the socio-economic development. *Journal of Business and Socio-economic Development*. 2021. № 1(2). P. 135-148. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JBSED-03-2021-0026/full/html>.
33. Alzoubi A. B. Maximizing internal control effectiveness: the synergy between forensic accounting and corporate governance. *Journal of Financial Reporting and Accounting*. 2023. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JFRA-03-2023-0140/full/html>.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання: Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100 – бальною шкалою) з дисципліни «Обліково-аналітичне та правове забезпечення економічної безпеки підприємства» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20 %	20 %;	5 %	15 %	40 %
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (1-6 теми)	Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмової модульної роботи за темами 1-6 (теоретичне питання – макс. 30 балів, тестування – макс. 20 балів, задача 1 – макс. 25 балів, задача 2 – макс. 25 балів) = 100 балів	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань під час тренінгу	Оцінювання завдань розрахункової роботи: 1. Опрацювання та конспектування літератури за питанням дослідження, презентація результатів теоретичного дослідження (30 балів). 2. Виконання практичного завдання 1 (30 балів). 3. Виконання практичного завдання 2 (40 балів)	Оцінювання завдань екзаменаційної роботи: 10 тестів по 2 бали = 20 балів; теоретичне питання = 30 балів; задача 1 = 25 балів; задача 2 = 25 балів

Поточне оцінювання:

90-100 балів – повне володіння матеріалом, аргументовані й логічні відповіді, глибоке розкриття змісту.

75-89 балів – загалом повне володіння матеріалом, але окремі відповіді поверхневі або з незначними неточностями.

65-74 бали - знання основного змісту без достатньої глибини та аргументації, суттєві неточності.

60-64 бали – фрагментарне володіння матеріалом, недостатнє розкриття питань.

питань.

1-59 балів – відсутність знань, нездатність розкрити зміст теоретичних знань.

Модульний контроль 1:

Завдання 1 – теоретичне питання – максимум 30 балів;

25-30 балів – повне володіння матеріалом, аргументована та всебічна відповідь, демонстрація глибокого розуміння;

20-24 балів – достатнє володіння матеріалом, відповідь здебільшого правильна, допускаються незначні неточності;

10-19 балів – знання основного змісту без достатньої глибини та аргументації, суттєві неточності;

0-9 балів – фрагментарне або неправильне викладення матеріалу, суттєві недоліки в аргументації.

Завдання 2 – тестові завдання (максимум 20 балів):

10 тестів по 2 бали на тест.

Завдання 3 – задача 1 – максимум 25 балів;

20-25 балів – всі завдання виконані правильно, повне розуміння практичного матеріалу;

10-19 балів – завдання виконане частково правильно, допускаються незначні або суттєві помилки;

0-9 балів – завдання виконано неправильно або не виконано взагалі.

Завдання 4 – задача 2 – максимум 25 балів;

20-25 балів – всі завдання виконані правильно, повне розуміння практичного матеріалу;

10-19 балів – завдання виконане частково правильно, допускаються незначні або суттєві помилки;

0-9 балів – завдання виконано неправильно або не виконано взагалі.

Тренінг, самостійна робота:

90-100 балів – повне володіння матеріалом, аргументоване застосування правильне виконання завдань, наявність елементів власного дослідження, творчий підхід.

75-89 балів – здебільшого правильне виконання, незначні помилки, достатньо аргументоване використання матеріалу, частково присутні елементи власного дослідження.

65-74 бали – розв'язання завдань з помилками, недостатня аргументація, поверхневе опрацювання теми, обмежена самостійність.

60-64 бали – часткове або фрагментарне виконання завдань, відсутність повного обґрунтування, мінімальний авторський внесок.

1-59 балів – завдання практично не виконано, повністю неправильне розв'язання, відсутність дослідницького або творчого підходу.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)